

*„Kasvata ja õpeta
sihukesi. Ei saa
nüüd inimese moodi
öeldud, mis asja te
tõite ja palju te
saite.“*

Piret Zahkna

Eesti Linnade ja Valdade Liit

analüütik

Pildi allikas: <https://poff.ee/film/nukitsamee>

Tänaſed põhiteemad

Valdkonna suurimad
probleemid?

Omavalitsuste usaldusväärsus
toetusfondi kasutamisel?

Milliste andmete pealt
otsuseid teeme?

3 suurimat probleemi, kui eesmärk on tagada kvaliteetne haridus?

Ebaselge vastutuse jaotus

Otsustus- ja rahastusrollid pole kokku lepitud

Vastutuse, rollide ebaselgus, usalduskriis

Kvalifitseeritud järelkasvu puudus

Kvalifitseeritud järelkasvu napib ja alustajad lahkuvad

Ülekoormus, õpitulemused kannatavad

HEV-õppijate toetamine

Tugi on killustunud, õppijast lähtuv lahendus puudub

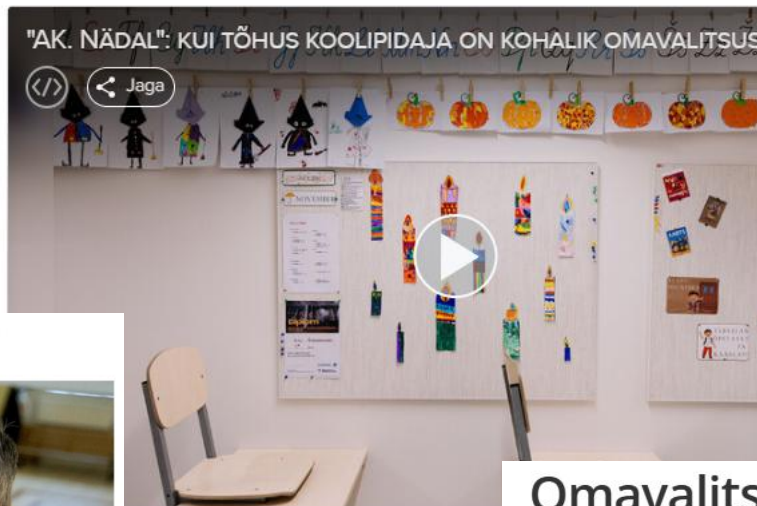
Abi hilineb ja on ebaühtlane, ebavõrdsus süveneb

"AK. Nädal": kui tõhus koolipidaja on kohalik omavalitsus?

EESTI

Veronika Uiibo
28.01.2024 21:30

Kuula artiklit 8 min

rk/ERR

Toomas Kruusimägi: haridusmaastik peab muutuma terves riigis

ARVAMUS

Toomas Kruusimägi, koolijuht ja Tallinna linnavolikogu esimees (Reformierakond)
11.12.2024 09:20

Kuula artiklit 5 min

Toomas Kruusimägi Autoriteet: Erakogu

„Asi on usalduses, mida praegu napib. Paljud haridustöötajad ja omavalitsusjuhid on pettunud. On palju erimeelsusi, lõhestumist. Seda tuleb muuta, sellega tuleb tegelda, sest usalduseta ei sünni head koostööd.“

Lasteaednike palku vähendavad omavalitsused võivad riigi toetusest jääda

EESTI

Madis Hindre
20.04.2020 17:38

Foto: ERR

Omavalitsused: enne uusi hariduskokkuleppeid tuleb täita varasemad

EESTI

18.03.2024 17:50

Uuendatud: 18.03.2024 22:12

Kuula artiklit 5 min

Foto: Ken Mürk/ERR

Riigi lubadus = riigi kohustus?

Lubadus keskvalitsuselt

Eraldab Riigikogu riigieelarvest

Õpetajate töötasu **maksab** välja KOV (peamiselt)

KOV ei saa üleriigilist 120% sihti üksi
garanteerida, kui riigi rahastus seda täismahus ei
kata.

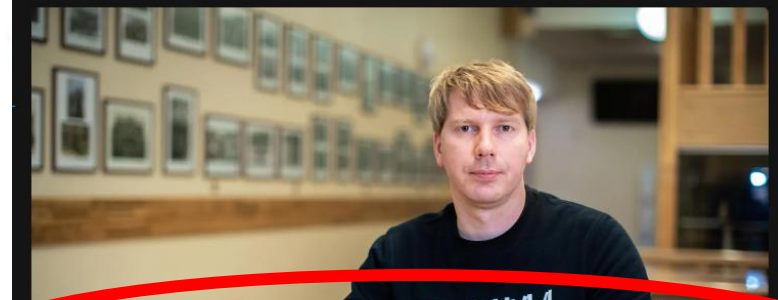
RE/RES läbirääkimistes oli ELVL ettepanek suurendada
õpetajate palgavahendite toetuste mahtu.

Lasteaiaõpetajate osas oli ettepanek toetusfond viia
tulubaasi, mis ei leidnud toetust, kuna väidetavalt **usaldus**
KOV'de

Minister Tõnis Lukas: magistrikraadiga õpetajate palk
peaks olema 120% riigi keskmisest (22)

PALGATÕUS > Õpetajad soovivad,
et valitsus täidaks oma lubadust

Kallas rõhub õpetajate palkade pikas plaanis
omavalitsuste rollile

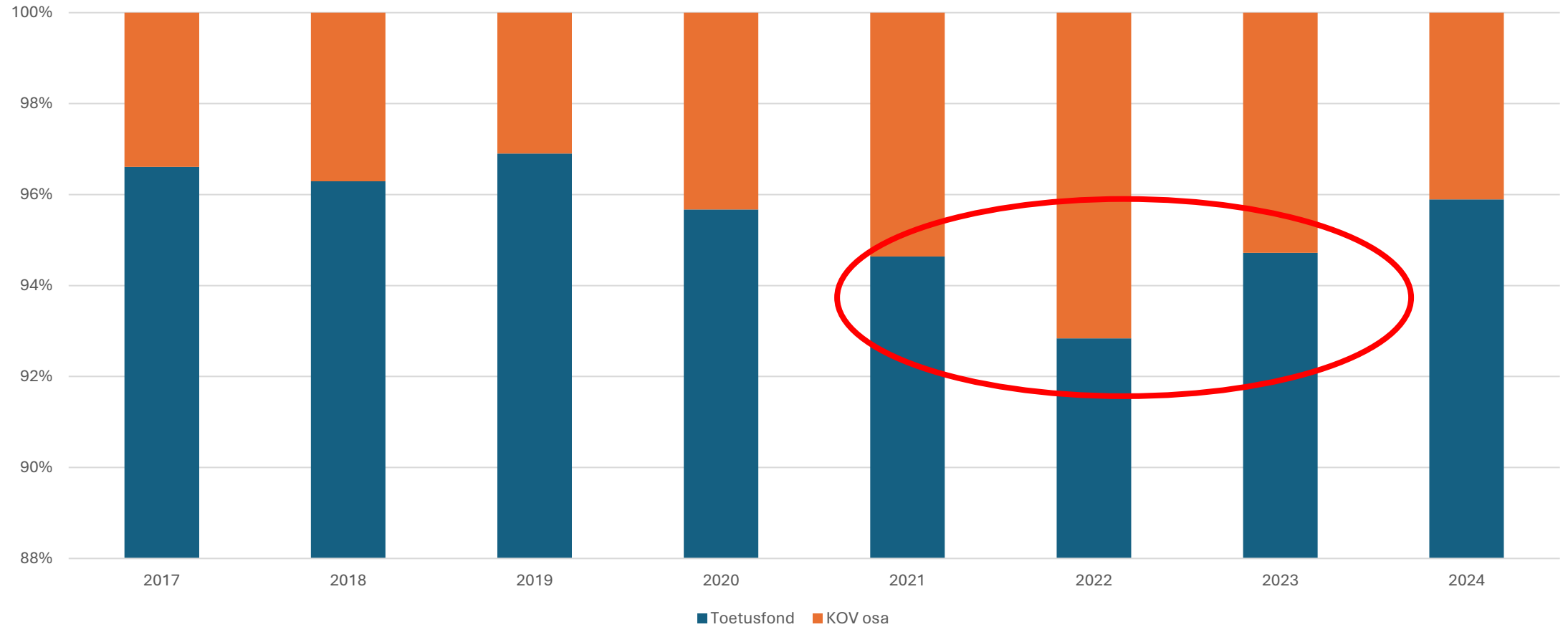
EESTI
14.11.2023 16:16

Kuula artiklit 5 min

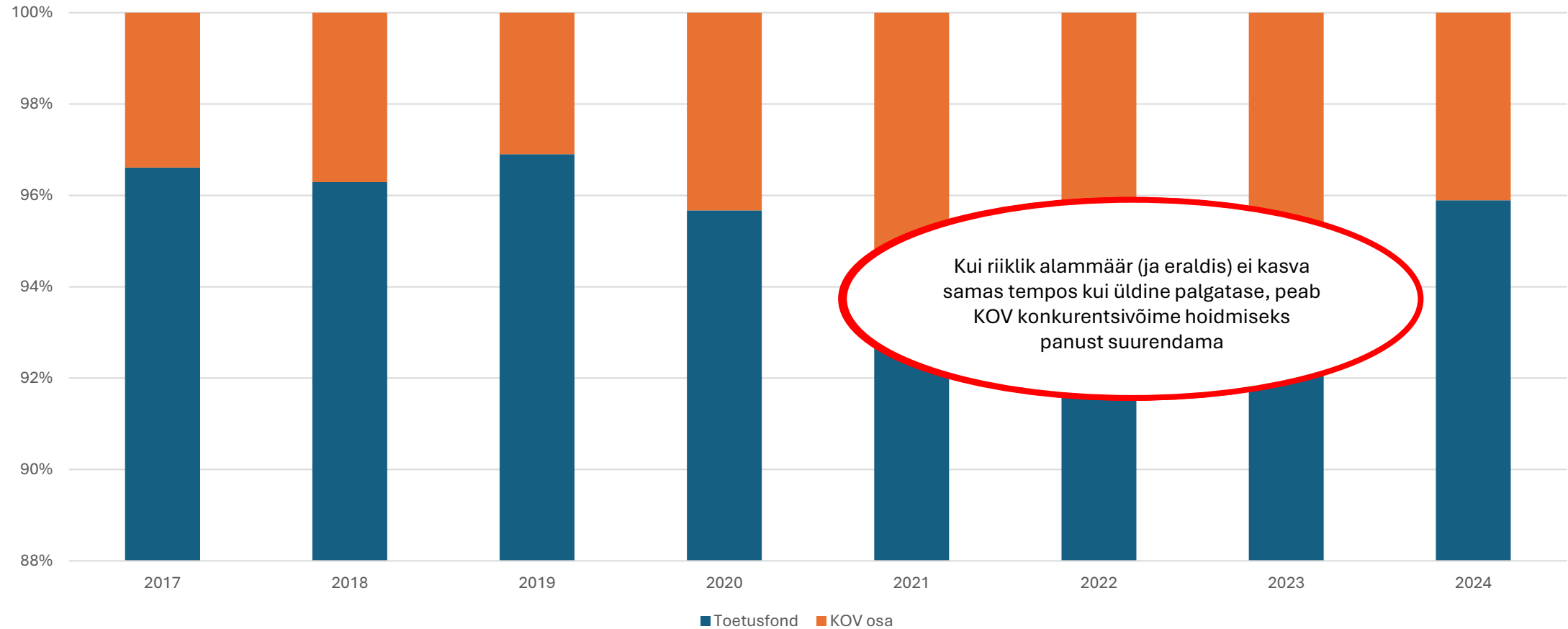

Haridusminister Kristina Kallas saates Autor/allikas: Siim Lõvi /ERR

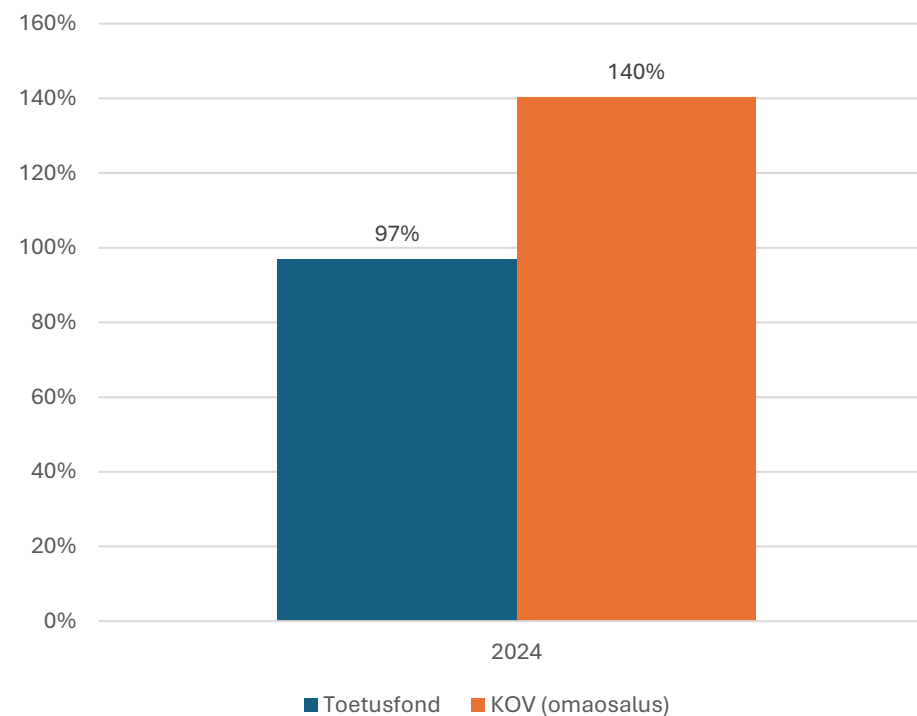
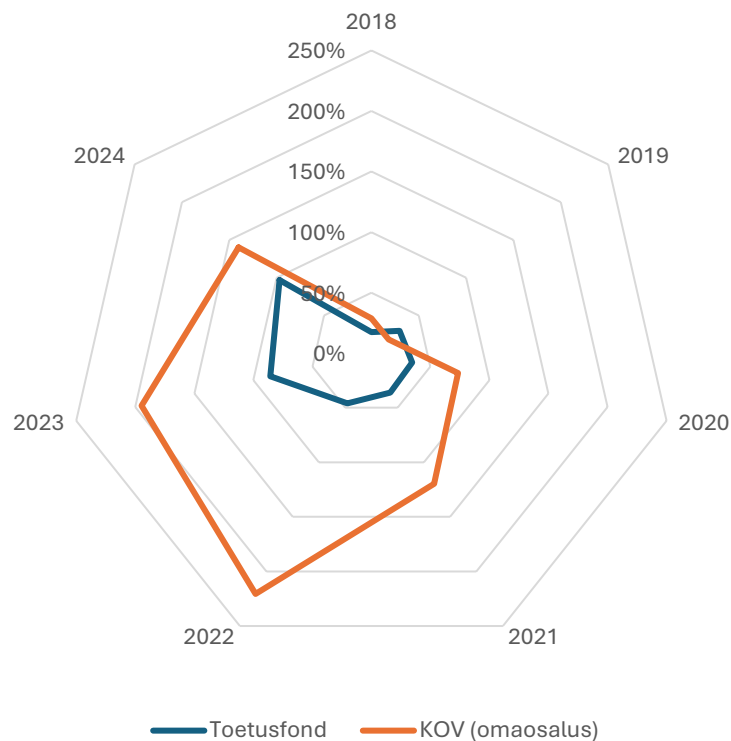
Kust tuleb koolide õpetajate palk?

Kust tuleb koolide õpetajate palk?

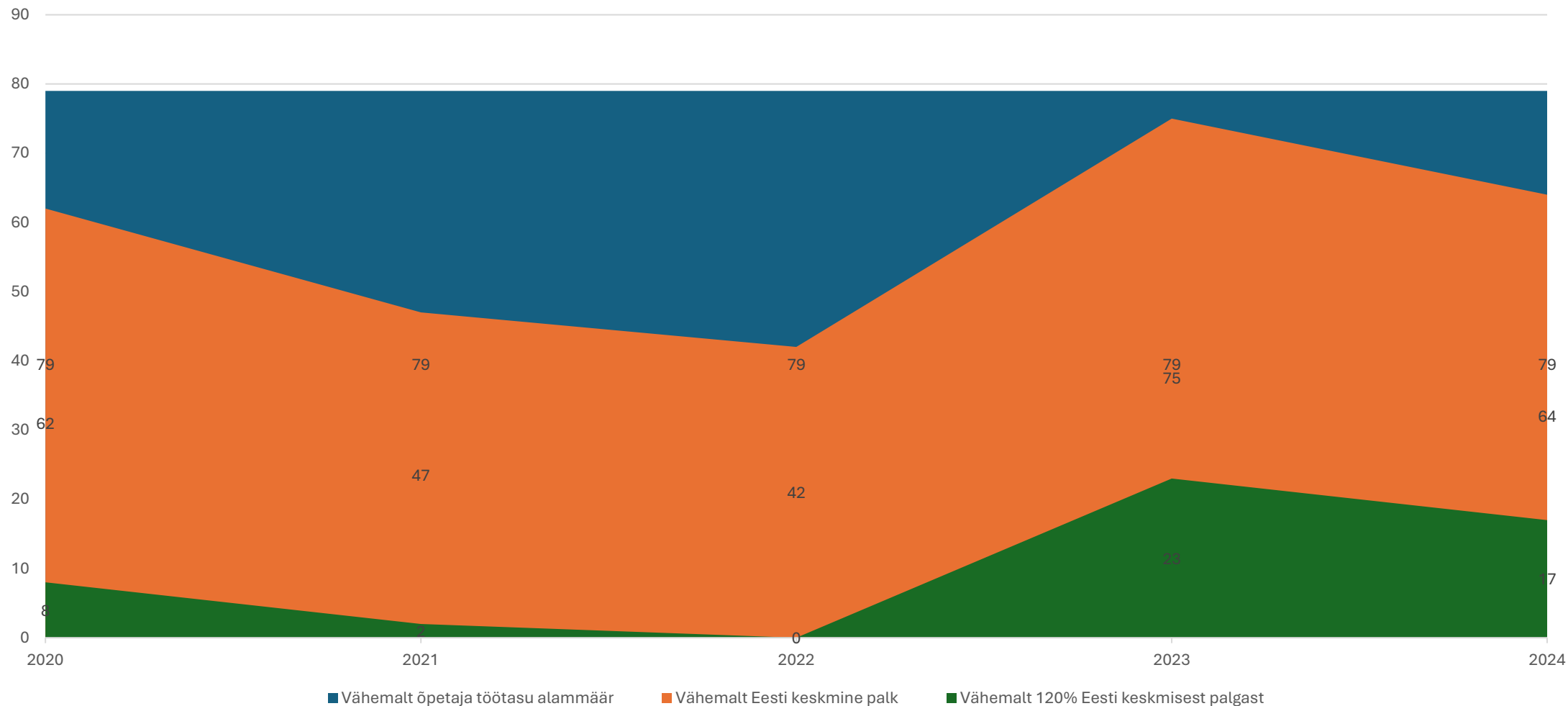

Kuidas on muutunud panus 2017. aastast?

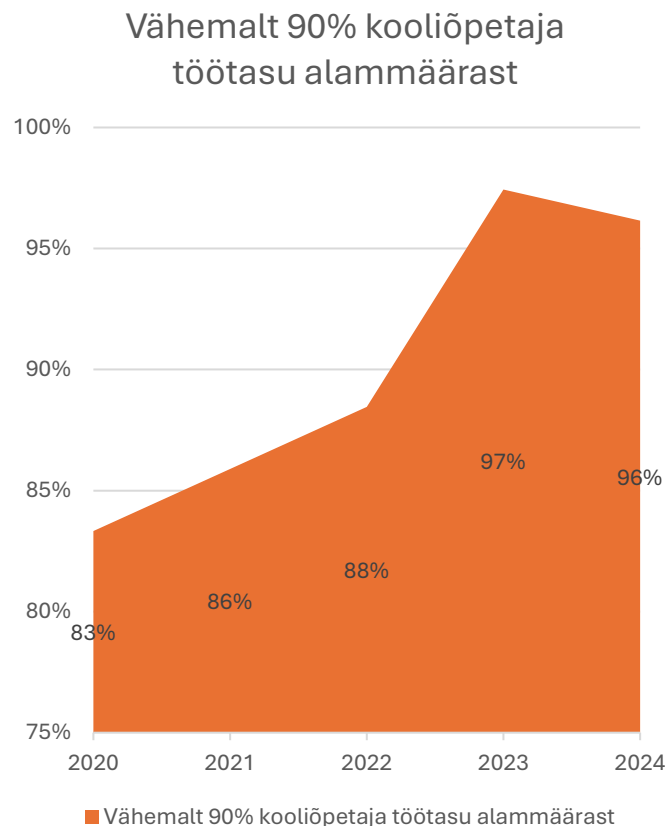

2020–2022 kandsid KOV-id palgakasvu lisakoorma (tipp 2022: +221% vs riik +46%); 2023–2024 suurendas riik panust ja KOV-i omaosalus vähenes, kuid püsib üle 2017 taseme. KOV koormus on märkimisväärne!

Kohustus tasuda määratud min palk*

Kohustus tasuda õpetaja töötasu alammäär

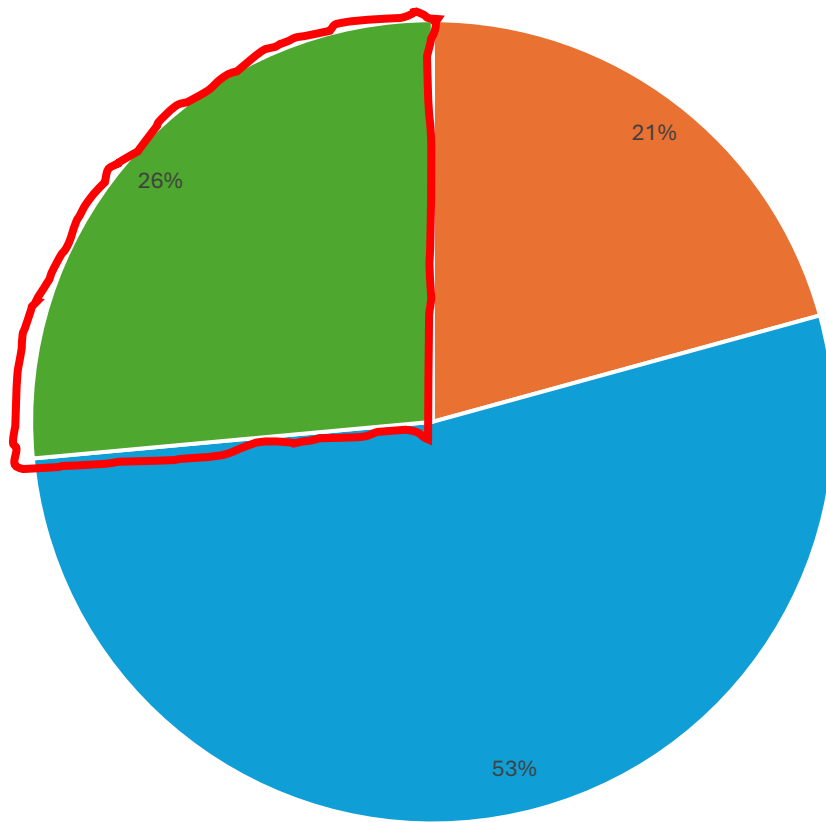
Aasta	Õigus toetusele	Sai toetust
2020	78	78
2021	78	78
2022	78	78
2023	78	78
2024	78	78

Toetusfondi lasteaiaõpetajate
tööjõukulude **toetuse saamiseks** peab
KOV:

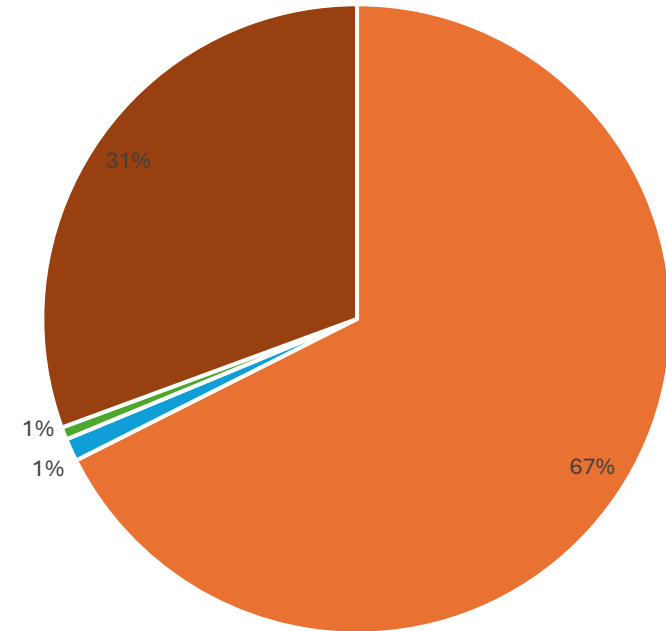
1.olema kehtestanud lasteaiaõpetaja
töötasu alammäära vähemalt 90%
(magistrikraadiga 100%)
üldhariduskooli õpetaja alammäärast;

2. esitama HTM-ile andmed kinnitatud
alammäära kohta hiljemalt 30.
jaanuariks.

Lasteaia õpetajate haridustase

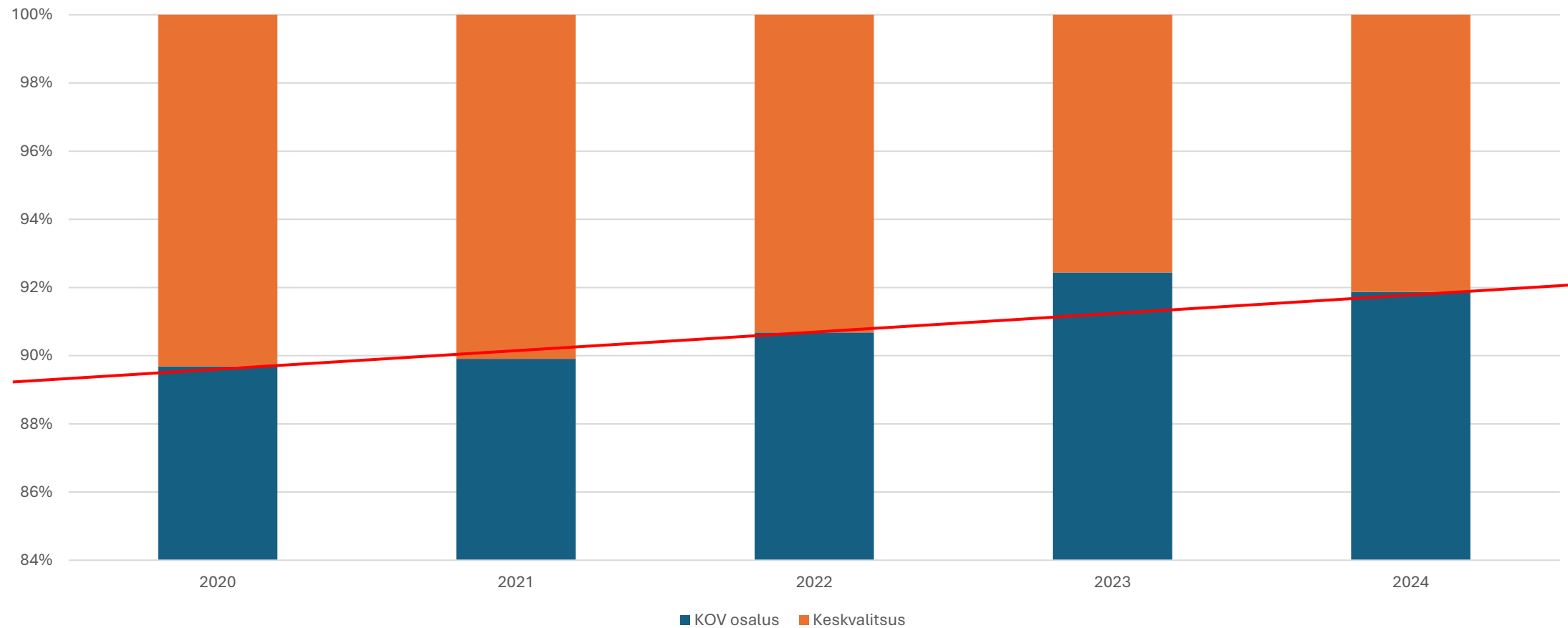

■ Magister ja kõrgem ■ Kõrgharidus ■ Alla kõrghariduse

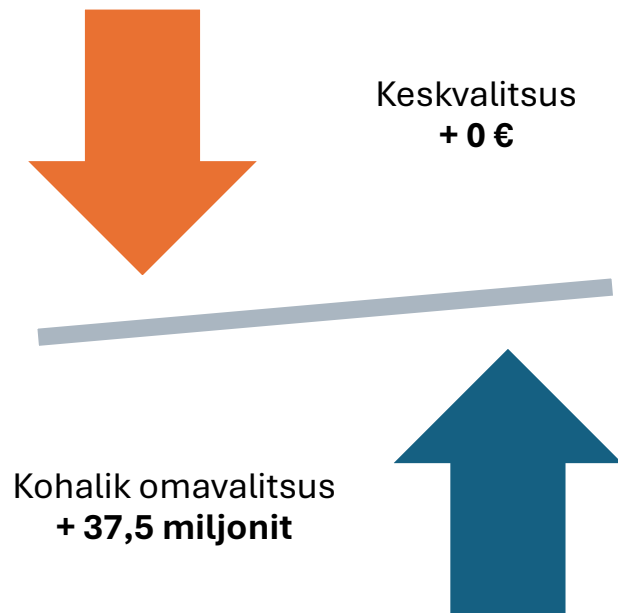
■ Keskkharidus või vastav kvalifikatsioon
■ Põhiharidus või vastav kvalifikatsioon
■ Teadmata
■ Kesk- ja kõrghariduse vaheline kvalifikatsioon

Kust tuleb lasteaia õpetajate palk?

Panuste vahe!

2023 aasta näitel (+ 24% palgatõus)

KOV/aasta	Omaosaluse muutus	Toetuse muutus
Saue vald		
2023	1 072 491	11 332
2024	246 420	29 964
Jõhvi vald		
2023	391 883	-688
2024	160 008	10 625
Lääneranna vald		
2023	127 676	-266
2024	6 643	4 125

Mida hindab HTM?

Metoodiline tagasiarvestus
toetusfond/EHIS õpetajate
arv/12 kuud

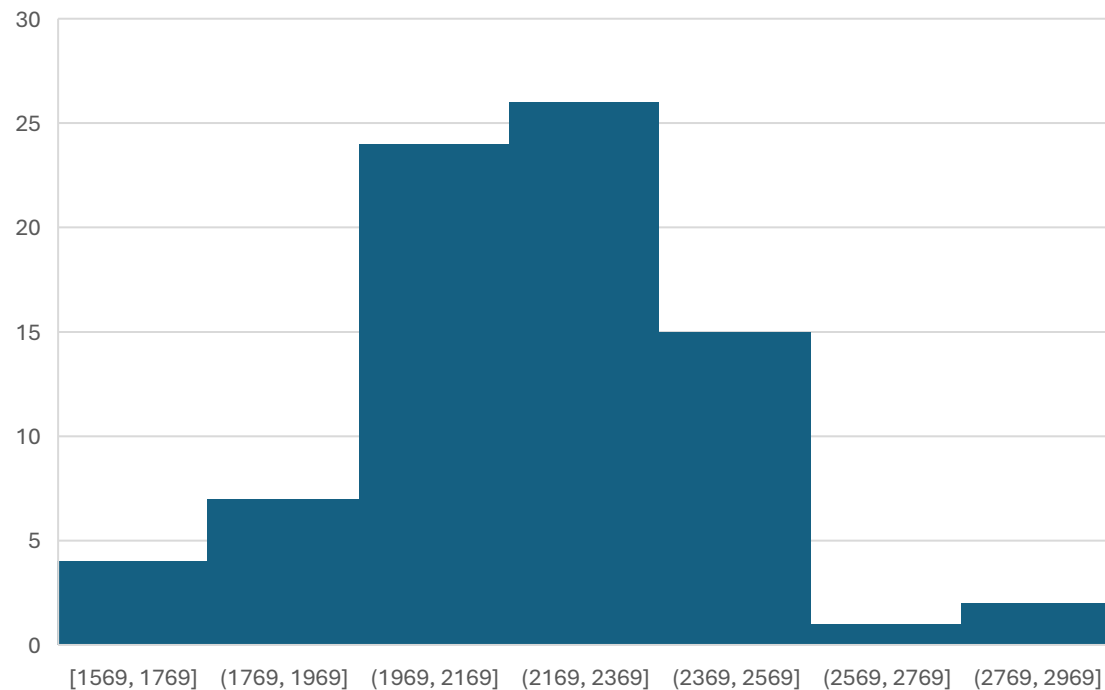
Keskmine brutokuupalk					
Maakond	Arvestuslik palk	Tegelik palk	Vahe	Õpetajate ametikohtade arv	
☐ Valga maakond	2271	2194	-77	237,5	
Otepää vald	2192	2116	-76	74,8	
Tõrva vald	2556	2430	-126	48,5	
Valga vald	2200	2145	-55	114,2	
☐ Viljandi maakond	2223	2048	-175	445,7	
Mulgi vald	2066	2000	-66	70,6	
Põhja-Sakala vald	2139	1957	-182	99,2	
Viljandi linn	2394	2140	-254	163,3	
Viljandi vald	2150	2026	-124	112,6	
☐ Võru maakond	2124	2017	-107	323,8	
Antsla vald	2208	2074	-134	42,1	
Rõuge vald	1970	1864	-106	43,5	
Kokku	2229	2227	-2	11 807,7	

Toetusfondi
kasutamise
sihtotstarbekus?

PGS § 82 lg 3 p 1 ütleb, et õpetajate tööjõukulude toetust **võib kasutada tugispetsialistide töötasuks**, kui õpetajate palgakulud on kaetud

Proportsioon laekumisel ja maksmisel

Jagamine

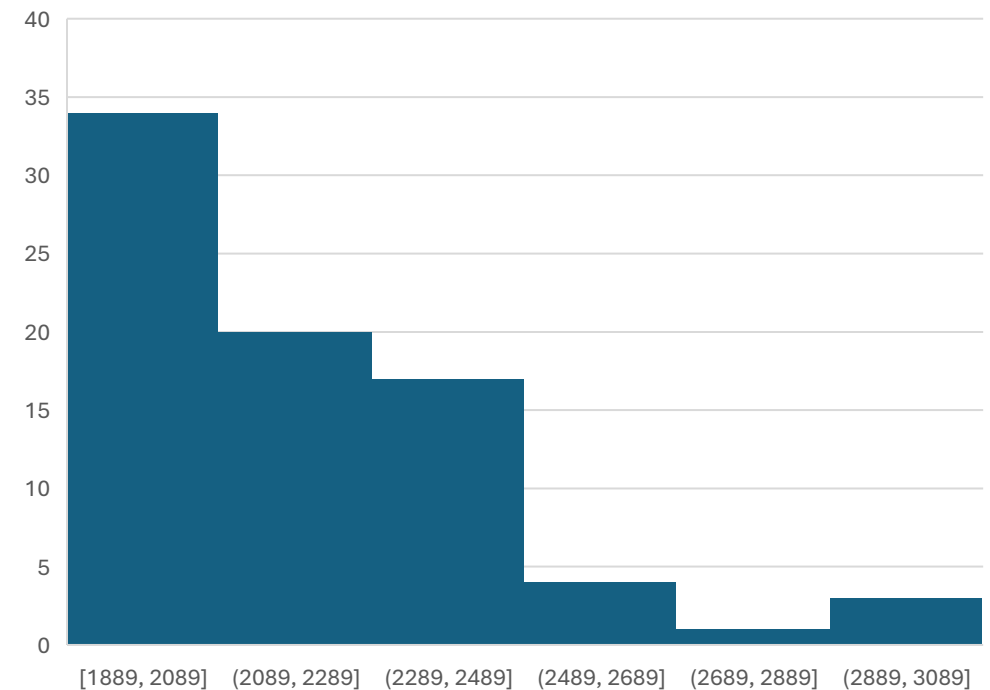
1 569

1,9 korda ehk 1378 €

2 947

Kasutamine

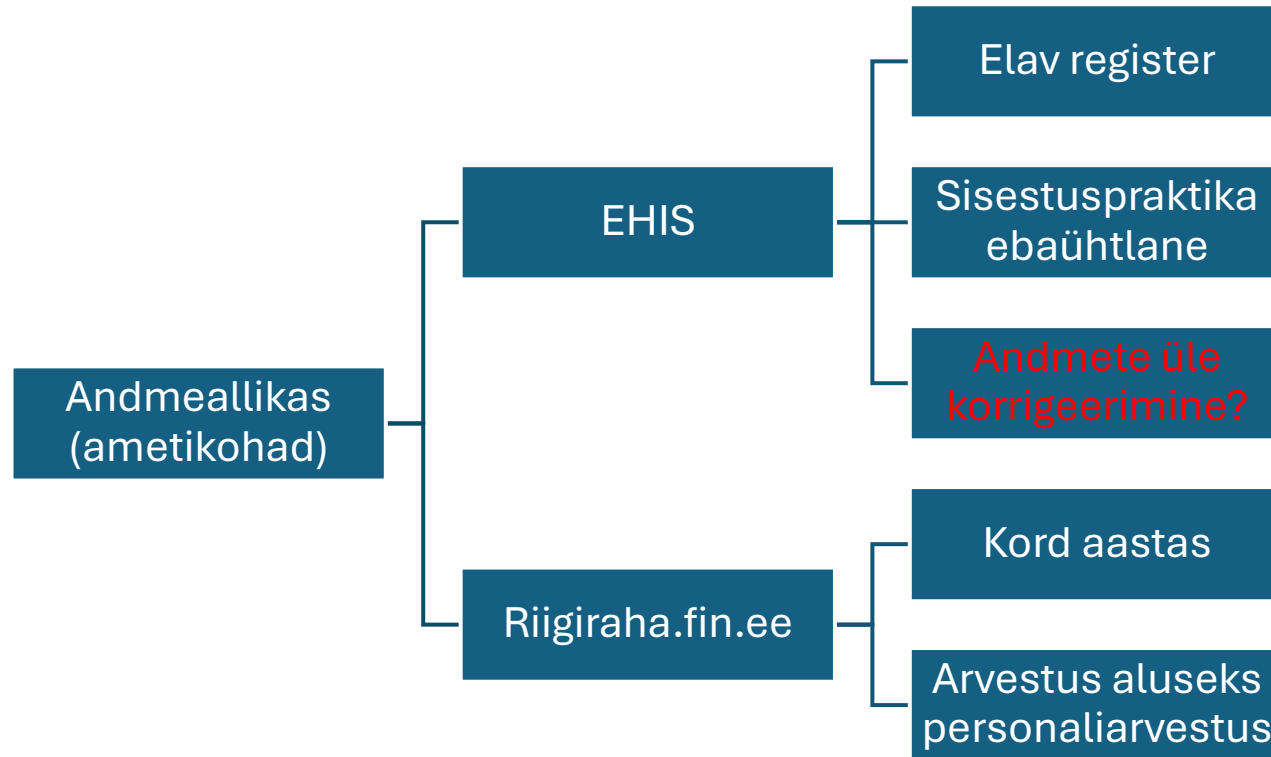
1 889

1,6 korda ehk 1200 €

3 088

Andmete usaldusväärsus?

Ametikohtade arv erineb kahe süsteemi vahel **ca +200** (Haridusilm) **ametikohta (või töötaja)** võrra!

Kuid sellest hoolimata on **enamikes KOV-des** Haridussilmas avaldatud **keskmine tasu kõrgem (50-300 €)** kui riigiraha.fin.ee infosüsteemis!

Mida väiksem on õpetajate ametikohtade vahe, seda sarnasem tasu

60% palgafond = 120% palk? Mida andmed näitavad

Hariduslepe: koolipidaja püüdleb selleni, et vähemalt **60%** jooksvatest üldhariduskuludest läheks õpetajate palgafondi.

Taust: rahvusvaheliste kulustruktuuride võrdlus (OECD keskmiselt ~70%, Eesti <45%)

Ajavahemik 2020-2022

- Pearson r
 - Liin regressioon
- (se mõju/varieeruvus) $\approx$ 0.00

Järeldus: Pelgalt palgakulude osakaalu suurendamine eelarves ei taga märkimisväärselt palgatõusu.

Kokkuvõte

Suurim probleem –
ebaselgus vastutuses ja
rollides

- Tagajärg: juhtimis- ja
usalduskriis

Omavalitsused
väärtustavad haridust

- Olukord: KOV panustab
olenemata toetusfondi
suurusele

Andmed on teave, kui
need on usaldusväärsed ja
kinnitavad tulemusi (sh
probleeme)

- Oht: Andmetest saab
sisuliselt väärtusetu
sisend

Ettepanekud RE/RES läbirääkimisteks

Leppime kokku vastutused ja rollid
(HTM/KOV)

Sellele järgneb, kes kui palju rahastab

Mis on kvaliteetse hariduse prioriteet,
kas tõesti peamiselt õpetaja palk?

Aitäh!